

Vita, javaslatok

Folytatja munkáját az úttörő-vezetők országos konferenciája

Kedden reggel folytatta munkáját Kecskeméten az úttörővezetők VII. országos konferenciája. A 600 küldött és meghívott öt csoportban mondott véleményt az úttörőszövetség országos tanácsának az utóbbi három esztendő munkájáról előterjesztett beszámolójáról, a működési szabályzat módosításáról, és a beteriesztett határozati javaslatról.

A megyei művelődési központban, a tudomány és technika házában, valamint az MHSZ Bács-Kiskun megyei vezetőségének székházában sok szó esett például a csapatmunka „szépséghibáiról” is. Ugyanis a tapasztalatok szerint ma sem kevés úttörőközösségben él

még a „rendezvénycentrikus” szemlélet, az érzelmenyiségény megmozdulásokkal pedig aligha érhető el a kívánt nevelő hatás. A küldöttek szót váltottak azokról a követésre érdemes munkafarmokról is, amelyek az eltelt időszakban szorosabb egységbe kovácsolták a gyerekek kisebb-nagyobb kollektíváit.

Az országos tanácskozás vitájában sok új hasznosítható javaslatot várnak, például abban, hogyan lehetne az új felvételi forma előnyeit a pajtások későbbi tevékenységében az őrök, a rajok életének gazdagításában is kamatoztatni.

A konferencia ma folytatja munkáját.

A gázszilikát építőipari alkalmazása

A gázszilikát építőipari alkalmazásáról, a segítségével elérhető energiatakarékos-ságról tárgyalnak azon a kétnapos tanácskozáson, amely kedden kezdődött Kazincbarcikán csehszlovák, holland, magyar, NDK-beli, NSZK-beli és svéd szakemberek részvételével. A gázszilikát építőanyagok szigetelőképesége mintegy négyszerese a hagyományos téglának.

A konferencia célja, hogy a tervezőintézetek, az építőipari vállalatok és a forgalmazó cégek képviselői jobban megismerjék a hazánkban mintegy 10 éve gyártott, igen gazdaságos építőanyagot, valamint alkalmazásának külföldi tapasztalatait is.

Családtervezés

Felelős beosztású, műszaki értelmiségi asszony — aki mellesleg két-három társadalmi elfoglaltságot is följegyez magának nap mint nap — azt mondta egy népesedéspolitikáról szóló értekezlet után: „Véleményem szerint teljesen magánügy, hogy ki, mikor és hány gyereket akar szülni. Az embert nem határoztak, előírások kényszerítik az anyaságra. Különösen nem a két, sőt a három gyerek vállalására. Saját érzelmei, saját teherbírása — persze fizikai és anyagi teherbírása is — beleszól a dologba.”

Mindez tökéletesen igaz: aligha találni olyan anyát, aki azzal indokolná akár háromszoros életadását, hogy égett a vágytól, csak hogy megvalósítsa a népesedéspolitikánk diktálta családészményt. Valószínűbb, hogy — ha felelősségérzettel megáldott házaspárról van szó — saját áldozatkészségüket, anyagi helyzetüket fölmérve mertek vállalkozni gyerekek fölnevelésére.

De álljunk meg itt egy szóra: áldozatkészség, anyagi lehetőség... Hogy mekkora lesz az áldozat, az már nem kizárólag egyetlen emberen múlik. Ha az anyának föl kell adnia hivatását, ott-hon kell maradnia, mert nincs intézmény, amely befogadja gyermekeit, ha a háztartás rabja lesz, s nem lát ki a világba a szennyeshalmoktól, a mosatlanoktól, ha könnyen szakadó, színezéresztő, vasalást igénylő gyermekruhákat kínál neki a kereskedelem, ha időt rabló kutatás után, ismerettség révén jut csak bizonyos nélkülözhetetlen árucikkekhez, ha lázas gyerekekkel sokórás várakozás után mehet csak be az orvoshoz, és sorolhatnám még: mindez a társadalmi intézkedések, rendeletek függvénye. De a társadalom ugyanúgy, közvetve befolyásolhatja egy-egy család döntését, ha az anyagi feltételeket latolgatják a gyerekek születése előtt. Csak nem mindegy, mennyi családi

pótlékkal egészül ki a fizetés, hogy mennyit kell majd fizetni a bölcsődéért, az óvodáért, hogy van-e, lesz-e elég négyzetméter a családi élet szintere számára, hogy ingyen gyógyítják a gyereket, vagy pénzért, hogy elvisz-e egy félhavi fizetést három pár gyerekcipő, vagy sem...

Gond a gyerekevelés, akár egykét, akár több testvért kell elvezetgetnünk épségben a felnőtt korig. Gond, de ezzel együtt vágyik rá a legtöbb ember. Ezt a vágyat képesek erősíteni vagy féken tartani a társadalmi intézkedések, s a nyomukban kirajzolódó mindennapok. Mert jöhet a családban magánügy, hány gyerek zsvaja veszi körül a szülőket, a társadalom jövője számára sem közömbös azonban, hány csecsemő gyarapítja a lakosság számát.

A népesedéspolitikai határozat előtt — köz tudott — már-már aggasztóan kevés kisgyerek született az országban. Szegeden például 1970-ben a lakosságnak 18 százaléka 55, illetve 60 év fölötti volt, s csupán 17 százaléka volt 0-13 éves gyerek. Hogy a kellenél kevesebb újszülött látott napvilágot, annak sem kizárólag magánjellegű okai voltak. A városiasodás, az iparosodás, a nők termelőmunkája, a szűkös óvodák, bölcsődék, a lakáshiány, a terheesség-megszakítás lehetősége mind-mind közrejátszott ebben. S akkor próbált segí-tőkészen közbeszólni a maga eszközeivel a társadalom. Emelkedett a családi pótlék, bevezették a gyermekgondozási segélyt, több lett az anyasági segély és a babakelengye-juttatás összege, lehetőség nyílt arra, hogy a kisgyerekes anya gyermekápolás címén, meghatározott napig táppénzt kapjon, lakáspolitikánk is igyekezett jobban igazodni a nagycsaládok igényeihez. A jövő generáció egészségvédelmét szolgálja a terhességmegszakítás szigorúbb elbírálása, a házasságkötés előtti családés és nővédelmi tanácsadás kötelező igénybevétele, az, hogy könnyebben hozzá lehet jutni a fogamzásgátló tabletákhoz.

Hogyan befolyásolták ezek az intézkedések a családok döntését, hogyan sikerült — a választás lehetőségét meghagyva — „beleszólnia” a társadalomnak az emberek — úgymond — „magánügyeibe”? Szegeden 1974-től kezdve egyre több munkája akadt a klinikának, a kórház szülészeti osztályának. Az 1975. év jelentősebb csúcsot: 3 ezer 242 kisbaba látta meg Szegeden a napvilágot, kétszer annyi, mint 1971-ben. Ezek a gyerekek azonban többnyire az egyébként is szülőkorba lépő, 20-24 éves, „Ratkóanyák” első gyermekei. A kedvezőbb életkörülmények ígérete a vártnál kevesebb szülőt serkentett a második, a harmadik gyermek életre hívására. S a hullámhegy után lassan ereszkedünk a völgybe. 1976-ban 3 ezer 71, 1977-ben 2 ezer 905 gyerek született Szegeden. Jelenleg tehát van nagyon sok négyévesünk, valamivel kevesebb háromévesünk és kétévesünk. Vajon fölkészült-e kellőképpen ennyi bölcsődés és óvodás kisgyerek fogadására a „családtervező” nagy közönség? Hogy tud megküzdenni a város a szülők gondjaival? Az anya-, csecsemő- és gyermekvédelem, a gyógyító, megelőző ellátás ma már

természetes, alapvető és nélkülözhetetlen igény. A pusztán tények: 1970 óta 21-ről 28-ra emelkedett a gyermekorvosi körzetek száma, ötről hatra a nőgyógyászatiaké. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy mellőzhető a hosszú várakozás a zsúfolt várótermekben. Különösen 1974 óta nehezedik nagyobb teher az egészségügyre; sajnos, nem sikerült új intézményekkel, új épületekkel és felszerelésekkel enyhíteni a gondokon. Az idén, decemberben fejeződik be a gyermekegészségügyi intézmények integrációja, amelytől — a környezet korszerűsítése mellett — jelentős tartalmi változás is várható: a szellemi és technikai erők koncentrációja által gyorsabb, színvonalasabb lesz a betegellátás. A Tolbuhin sugárúti kórház gyermekosztálya máris az újszegedi gyermekorvóházba költözött, ahol további fejlesztéseket terveznek. A jövő feladata a gyermekorvosi rendelőkhez méltatlan helyiségben működő alsóvárosi megszüntetése, s az ajtáját becsukó béketelepi helyettesítése. Jobb sorsra érdemes az Ifjúsági Lélektani Intézet, és fájó pontja Szegednek: nincs körzeti orvosi rendelés az Északi városrészben, s megoldatlan az ügyelet kérdése is.

Az egészséges gyermek nevelése is fejfájást okozhat a szülőknél, ha az anya számára csábítóbb a hivatás-szeretettől vagy pénzügyi-szükségletből vagy pénzügyi-szükségletből a munkahely, mint a gyerekek, de elutasítják a kicsi bölcsődei felvételi kérelmet. Márpedig ez nem egy anyával fordult elő. S ha be is kerülnek gyerekek, évek óta 170 százalékos zsúfoltságban töltik el napjaikat. Hogy ez egészségügyi szempontból mit jelent, jól tudják az orvosok és a szülők. A tarthatatlan állapotban enyhít ez az öt éves terv: eddig három, összesen 220 személyes bölcsőde épült föl, és négy 80 személyes adnak át a hátralevő két évben. Hallatlanul fontos lenne, hogy a lakásokkal egy időben épüljenek föl a bölcsődék, rendelők, óvodák.

Az óvodás korú gyermekek szülei közül sem mindenkinek felhőtlenek a napjai. Az a sok három-, négyéves máris dönti az óvodák kapuit, jövőre azonban még többen, még hallhatóbban teszik ezt. Már az 1978-79-es tanévben 8 ezer 551 gyerek jelentkezett 5 ezer 888 helyre, s csak 7 ezer 430-at tudtak fölvenni. És a többi? Szüleiknek aligha sikerült megnyugtató magyarázatot adni. Ennél csak a távolabbi jövő képe sejlik a napvilágot, kétszer annyi, mint 1971-ben. Ezek a gyerekek azonban többnyire az egyébként is szülőkorba lépő, 20-24 éves, „Ratkóanyák” első gyermekei. A kedvezőbb életkörülmények ígérete a vártnál kevesebb szülőt serkentett a második, a harmadik gyermek életre hívására. S a hullámhegy után lassan ereszkedünk a völgybe. 1976-ban 3 ezer 71, 1977-ben 2 ezer 905 gyerek született Szegeden. Jelenleg tehát van nagyon sok négyévesünk, valamivel kevesebb háromévesünk és kétévesünk. Vajon fölkészült-e kellőképpen ennyi bölcsődés és óvodás kisgyerek fogadására a „családtervező” nagy közönség? Hogy tud megküzdenni a város a szülők gondjaival? Az anya-, csecsemő- és gyermekvédelem, a gyógyító, megelőző ellátás ma már

A népesedéspolitikai határozat után kevesebb az abortusz, a sokgyermekes családok lakásigénylését két éven belül kielégítik, kiemelt feladata a kereskedelemnek az alapvető, gyermekellátással kapcsolatos cikkek forgalmazása, bővült a bébiáruválasztéka, megnyílt a gyermekruhák kiskereskedelmi boltja... De tény: nem elég megnyugtató az orvosi ellátás, még mindig kevés a bölcsőde, az óvoda, és kevés lesz az iskola is.

Magánügy, hogy kinek hány gyereke van? Társadalmi ügy, hogy egy országnak hány gyermeke van. És hogyan fogadja, hogyan neveli fel őket.

Chikán Ágnes

Műanyag zsákok milliói

Felújították a régi szövőüzemet — Új gyártógépek érkeztek

Mindenki ismeri a lyukacsos, színes műanyag zsákokat, hiszen hagyomány, burgonyát, zöldséget, gyümölcsöt csomagolnak bele az üzletekben. A szakmai berkekben ezeket a csomagolóanyagokat pet Raschelnek nevezik (pet=polietilén, Raschel=gyártási eljárás), s hazánkban a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat rendezkedett be nagyban előállítására. Az igen egyszerű és használat után eldobható zsákokat szívesen vásárolják idehaza és külföldön egyaránt. Különösen a mezőgazdasági üzemek és a kereskedelem a legnagyobb fogyasztó. A szegedi vállalat is könnyen megkapta a bankhitelt, hiszen ez a befektetés javít a népgazdaság mérlegének egyensúlyán, arról nem is szólva, hogy a vételárát a gépsorokon gyártott termékekkel lehet visszafizetni.

Az újszegedi szövőgyárban természetesen nem újdonságról van szó, hiszen már hosszú évek óta gyártják a polietilén Raschelzsákokat, de azóta nagyon megnöttek az igények, óriási a kereslet a zsákok iránt. A Szegedi Kenderfonóban is működik már egy zsákgyártó üzemrész, s ebben az esztendőben mindössze egy jelentősebb bővítésről döntöttek. Az újszegedi gyárban a hajdani fafödémés szövőcsarnokot most felújították. Korábban ennek az épületnek egyszer leszakadt a mennyezete, s majdnem komoly bajokat okozott. Most minden rendben van, sőt a 2500 négyzetméter alapterületű üzemrészben korszerű körülmények között összpontosíthatják a műanyag zsákok egész gyártási vonalát. A régi műhelyből áttelepítik a meglévő 14 darab zsákgyártó berendezést, s újabb hat darabot vásárolnak a frankfurti cégtől. A hat darab új gépből négy már meg is érkezett az elmúlt héten.

Az újszegedi gyár vezetője elmondta, hogy ebben az esztendőben, s ezután folyamatosan minden évben 25 millió darab kis műanyag zsákot készítenek vásárlóik részére.

Az újszegedi gyár vezetője elmondta, hogy ebben az esztendőben, s ezután folyamatosan minden évben 25 millió darab kis műanyag zsákot készítenek vásárlóik részére.

A lakosság jobb ellátásáért

Tanácskoztak a Vidia szocialista brigádvezetői

Tegnap, kedden délelőtt 10 órakor ünnepélyes külsőségek között került sor Szegeden a négy megye vas-műszaki ellátását biztosító Vidia Kereskedelmi Vállalat klubjában 42 szocialista brigádvezető hagyományos évi tanácskozására.

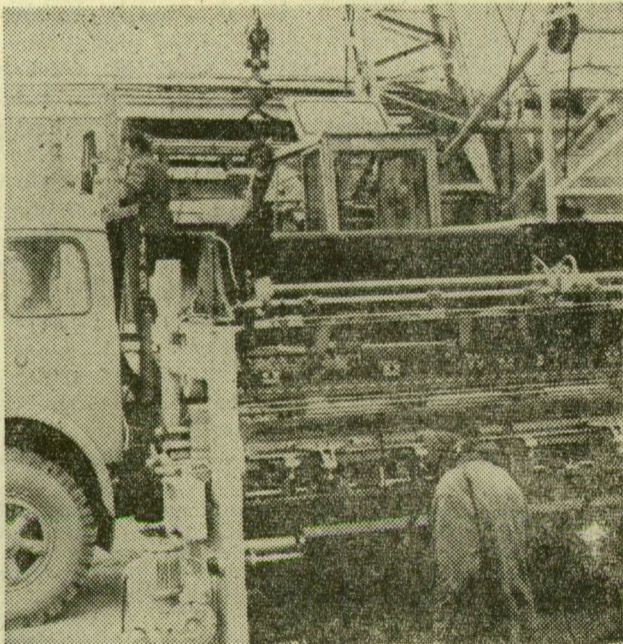
A tanácskozáson Forgó Gergely, a vállalat megbízott igazgatója beszámolt az 1978. évi vállalati munkaverseny alakulásáról. Elmondotta, hogy a munkaverseny legfőbb célkitűzése ebben az évben is a négy megye lakosságának jobb ellátása, a kulturált kereskedelem volt. Beszélt többek között a kiskereskedelmi vállalatokkal kötött szocialista szerződések eredményességéről, valamint arról, hogy a vállalat értékesítési tevékenysége 1978-ban igen dinamikus, az országos átlagnál is eredményesebben fejlődött. Ezt bizonyítja, hogy az országos 10,3 százalékos forgalmi növekedéssel szemben — vas-műszaki szakmában — a Vidia 14,4 százalékos forgalmi fejlődést ért el. Ez magasabb, mint bármely más szakmai vállalaté.

A beszámoló után Inhoff József üzemgazdasági osztályvezető előterjesztette az 1979. évi munka- és üzemszervezési programot, melyet a brigádvezetők megvitatottak, majd jóváhagytak.

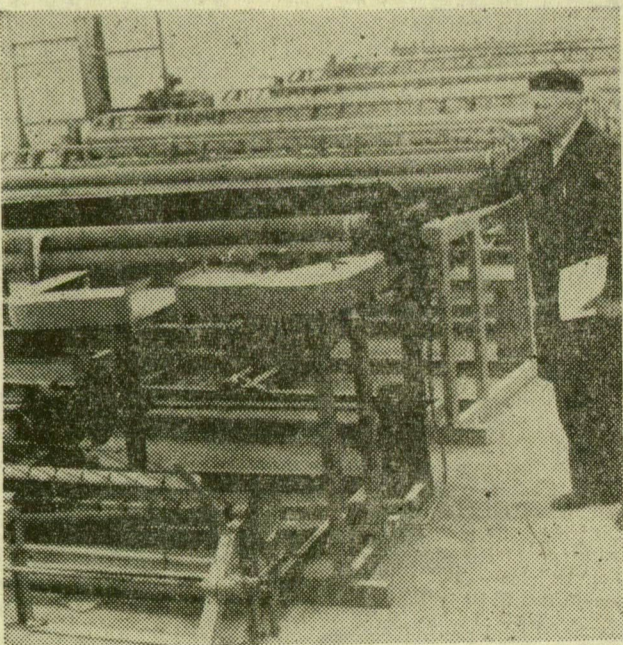
A nőbizottság megbeszélése

Ülést tartott tegnap, kedden a Hazafias Népfőnt megyei nő- és rétegpolitikai bizottsága. Ábrahám Illésné politikai munkatárs bevezetője után Dohány Lászlóné dr., a megyei tanács vb egészségügyi osztálya szociálpolitikai csoportjának vezetője a hátrányos körülmények között élő lakosság helyzetéről, a fiatalok életkörülményeiről, a társadal-

mi segítség lehetőségeiről tartott tájékoztatót. Az előadást élénk vita követte. Délután a népfőnt nő- és rétegpolitikai bizottságainak elnökei, titkárai ismét találkoztak, hogy meghallgassák Lerch Józsefné, a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsa rétegpolitikai osztálya csoportvezetőjének az időszaki feladatokról szóló tájékoztatóját.

A teherautóról leemelik az új zsákvarró gépeket

A gyártóberendezések néhány darabját már elhelyezték az újjalakított szövőüzemben